

Labyrint

školní noviny žáků Základní školy Jana Amose Komenského Brandýs nad Orlicí

první novodobé vydání

cena: k nezaplacení

Vážení žáci, rodiče, kolegové učitelé i náhodní čtenáři,

do rukou se vám dostává první vydání školních novin. Na začátek bychom vás chtěli požádat o laskavost: buďte, prosím, při čtení shovívaví, a to nejen k obsahu, ale také k formě tohoto plátku.

Stále hledáme cestu, jakým obsahem se vydat a ladíme také vizuální stránku. A až se to jednou všechno skutečně dobře naučíme, možná někteří z nás dostanou Pulitzerovu cenu. Mimochodem, víte, co to je? Zjistěte to a přijďte odpověď říct odpověď paní učitelce Velšové, dostanete malou odměnu. Nyní už nám nezbývá nic jiného než vám popřát hezké listování!

Příjemné čtení přeje Klára Náglová,

Karolína Velšová a kolektiv mladých

nadějných novinářů

Fotky a článek z projektového dne na s. 3

Devátáci zazářili na Technohrátkách

Ve středu 19. října jsme se třídou vyrazili na TECHNOHRÁTKY do Vysokého Mýta. Do města se sjeli žáci z různých škol, všichni měli možnost si vyzkoušet práce v dílnách nebo praktické věci ve škole.

Program začal v Šemberově divadle, kde ředitel a organizátoři akce mluvili o vysokomýtské stavební škole. Poté jsme jeli do dílen školy, kde jsme si vyzkoušeli geodézii a hledali jsme kešky, sestavovali potrubí a pracovali jsme v dílnách. Pak jsme se vydali do prostor zdejší stavebky. Tam jsme si vyzkoušeli sestavit věž v počítačovém programu a měli jsme možnost podívat se i na vodní splav. Nakonec si všichni zúčastnění zahráli dopravní hru.

Po skončení programu jsme se všichni vrátili zpět do divadla. Školy si zasoutěžily v logické hře, kde jsme skončili na 3. místě.

Celý den skončil vyhlášením celkové soutěže, do které se započítávalo jak se školám dařilo v různých aktivitách.

A my jsme byli velmi úspěšní, protože jsme se umístili na 1. místě. Výhrou nám byl ovocný dort, který jsme si následující den ve škole snědli

(Autorkay textu: Anna Chejnovská, Nela Hottmarová, IX. ročník)

Projektový den aneb 17. listopad na naší škole

Ve středu 16. listopadu se na naší škole konal projektový den, kterým jsme si připomněli listopadové události roku 1989.

Náš den začal jako obvykle v 7:30, žáci si po příchodu do školy mohli všimnout výzdoby, která byla po chodbách. Výzdobu tvořily fotky osobností, které se podílely na revoluci nebo autentické snímky přímo z demonstrace v Praze nebo ze stávků v Ústí nad Orlicí.

Na podpoření atmosféry si žáci mohli vyzkoušet oblečení, které bylo typické pro období socialismu. První část programu začala v posluchárně, kde si žáci povídali o politických vězních.

Sedmáci, osmáci a deváťáci tak mohli zjistit, jak to v takových vězeních fungovalo, jak také později mohli kontaktovat s rodinou prostřednictvím motáků a také si vyslechli kruté příběhy některých vězňů.

Dále na řadu přišla úniková hra. Žáci druhého stupně se promíchali mezi sebou a byli ve skupinkách. Tyto skupinky musely plnit různé úkoly a odpovídat na otázky. Odpovědi ale museli všichni najít na různých místech školy, kde k danému tématu měli napsáno více podrobností. Postupně jim vznikla tajenka, kterou měli vyluštit. Tajenka všechny zavedla do tělocvičny, kde žáci vyplnili poslední list, na kterém si procvičili jestli znají vězeňský argot. Nakonec jsme program ukončili poslechem písně „Modlitba pro Martu“ od Marty Kubišové a společným cinkáním klíčů.

Hlavní poděkování patří paní učitelce Velšové a Náglové, které uskutečnily a zorganizovaly tento program.

(AUORKA textu: Nela Hottmarová, IX. ročník)

Chvilka poezie

Jak jsme slavili 17. listopad

Když jsme přišli do školy,
soudružky učitelky přivítaly nás volbami
(jednotnými jako vždy).
Volili jsme komunisty,
koho také jiného.
Celý den jsme úkoly plnili,

jen trošku jsme se nudili,
některé odpovědi vygooglili.
Na konci jsme utekli do tělocvičny,
tam jsme odcinkali konec komunistům,
velkým na světě lhářům.

(autoři sedmáci: Jiří Glac, Oskar Smola, Adam Vašek, Petr Kadlec)

Jak paní učitelky nechtěly nechat sedmáky po tmě

Vašek s hokejistou Sýkorou

U zámku, foto: Oskar Smola

Dne 4. října nešel v naší škole proud, a tak a paní učitelky napadlo že žáky 7. třídy, vezmou na dějepisnou exkurzi do Pardubic. Odjžděli jsme hned ráno, nejdříve autobusem do Chocně a pak jsme nastoupili do vlaku. Když jsme dorazili do Pardubic, dostali jsme mapy a šli po skupinkách hledat pozdně gotické a raně renesanční budovy po městě. Poté, co jsme vše našli, vyrazili jsme na numismatickou expozici na zámek. Problém však nastal, když se zjistilo, že se zvýšila cena vstupného. Žáci mezi tím, co paní učitelky zjišťovaly informace o vstupu, krmili pávy. A protože cena byla vysoká, tak měly paní učitelky plán B, že půjdou s žáky do Atrium palác Pardubice.

Cestou jsme potkali hokejistu Petra Sýkoru a náš spolužák a milovník hokeje Václav Kudrna, ho požádal o fotku. Petr Sýkora mu vyhověl a mohli jsme pokračovat v cestě. V obchodním centru jsme byli necelé dvě hodiny a skoro všichni si koupili něco dobrého k jídlu, někteří nakoupili oblečení apod. Oblíbený byl také čaj s ovocnými praskajícími kuličkami. Cestu domů jsme si náramně užili, hráli slovní hry a spokojení žáci s KFC jídlem dorazili v pořádku domů a nikomu se nic nestalo a doufáme že si to někdy budeme moct užít znovu. *(Autorkou textu je Adéla Kubištová, VII. ročník)*

OBRAZEM

---

autorem fotografii je Oskar Smola

Kůrovec

Kůrovec je malý brouk, který napadá stromy, nejčastěji smrky. Žije v kůře stromu a živí se jeho lýkem (míza). Denně kvůli kůrovci umírají stovky stromů, a ničí tak naše lesy. Lýkem se neživí vlastně samotný brouk, ale jeho larvy.

Z rozhovoru s kůrovcem:

Jmenuji se vlastně lýkožrout smrkový. Nejraději vyhledávám oslabené stromy, ale pokud mám velkou přesilu troufnu si i na zcela zdravé. Zdravý strom se mi brání tak, že mé chodbičky zalívá pryskyřicí (smůlou). Tím se však oslabuje a já se ho spolu s dalšími snažím napadnout znovu a znovu a tím ho zahubím a potom vyhledávám další kořist. Dokážu zahubit nejdříve jednotlivé stromy, pak celé skupinky stromů a dále celé lesy. Mám rád suché teplé počasí, při něm se dobře množím. Jedna má samice může naklást až 60 vajíček a asi po týdnu se z vajíček vylíhnou malé larvy. V teplých letech mohou vychovat až tři generace potomků. Pomocť mi může i vítr a následný polom, vyvrácené stromy se nemohou bránit.

A jak mě v lese poznáte?

Čerstvě napadený strom se pozná podle drobných pilinek, které kůrovci hlodající chodbu vyhazují ven, a které se pak zachycují na kůře nebo leží okolo kmene stromu. Barevné změny jehličí a oloupávání kůry je bohužel již obvykle pozdním signálem. V té době už moji brouci opouští strom. Rád napadám stromy v nejbližším okolí. Skoro polovina brouků napadne strom do

vzdálenosti 40 metrů od původně napadeného.

A jak se les můžete bránit?

Odstranit rychle dřevo z polomů anebo již napadené stromy, které ještě stojí. Stromy odvézt a odkornit.

Další možností je použití lapačů. Lapák je v podstatě pokácený strom, často též odvětvený a větvemi přikrytý, který je záměrně dočasně ponechaný v lese. Je možné i použít feromonové lapače, o prospěšnosti se však vedou diskuze.

(Text připravil Kuba Michalec, VI. ročník)

A jak vypadám?

Recept

Halloweenské cupcakes Terezy

Mrštné

Drazí spolužáci, mám pro vás recept na výborné a jednoduché cupcakes. Sice halloween už byl, ale tyto cupcakes můžete udělat kdykoliv a také na jakoukoliv oslavu. Záleží jenom na tom, čím je ozdobíte. Tak pojďme na to!

Na 12 cupcakes budeme potřebovat:

120 g másla

100 g krupicového cukru

Vanilkový cukr

2 vejce

200 g hladké mouky

2 lžičky prášku do pečiva

50 ml mléka

Na krém potřebujeme: 125 g másla

2 dl mléka

100 g cukru moučka

2-3 kapky vanilkového extraktu

25 g pudinkového prášku

Postup:

Troubu si předehřejte na 180°C. Máslo utřete s krupicovým a vanilkovým

cukrem do pěny. K tomu zašlehejte obě vejce. Následně přimíchejte mouku,

prášek do pečiva a špetku soli. Přilijte mléko, pečlivě promíchejte a vlijte do

formy vyložené papírovými nebo silikonovými košíčky. Pečte 20 min při 180°C.

Po upečení odložte dortíky stranou a nechte je důkladně vychladnout.

Z mléka a práškového pudinku si uvaříme hustý pudink, který necháme zcela

vychladnout. Máslo vyšleháme s cukrem a postupně zašleháváme pudink a pár

kapek vanilkového extraktu. Vznikne nám hladký krém. Už jenom naplníme cukrářský pytlík krémem a zdobíme cupcakes. Já navrch ještě přidala lotus hroboček z půlky lotus sušenky s nápisem R.I.P z kondenzovaného mléka, nebo mozek z ořechů, či třeba halloween posyp.

Tak přeji dobrou chuť.

Přílet dravců na ruku a vtipný pan sokolník

Dne 2. listopadu se přijela do školy v Brandýse nad Orlicí podívat Záchraná stanice dravců Seiferos. Začínalo se v 10 hodin a program trval hodinu. Všechny třídy šly se svými třídními učitelkami na fotbalové hřiště, kde už čekali pánové s dravci. Děti byly natěšené na to, až si budou moct pohladit nějaké sovy. Po vysvětlování, jak různí ptáci loví, jak se chovají v přírodě, čím se živí a spoustu dalších zajímavostí, se jeden pán začal ptát na otázky a otestoval, jak dobře jsme poslouchali. Když někdo odpověděl správně, mohl si vyzkoušet přílet dravce na ruku. Vyzkoušelo si to pár dětí z různých tříd. A pak se odcházelo zpátky do školy.

Nikomu se nic nestalo a všichni si den moc užili

(Autorkou textu i fotografií je Adéla Kubištová VII. ročník)

Zajímavost Jirky Glace

PLAMENOMET aneb Tajná zbraň Byzantské říše

Jednalo se o vysoce účinný prostředek zkázy, před nímž se třásli všichni nepřátelé Východořímské říše. Šlo o jakéhosi předchůdce plamenometu – avšak zřejmě mnohem ničivějšího! Nazýval se také řecký oheň.

Řecký nebo také tekutý oheň byl vysoce zápalnou látkou, která se vždy vznítila ve spojení se vzduchem a dokázala prý hořet i pod vodou.

Směs chemických substancí, z níž se zbraň vyráběla, zřejmě vynalezl kolem roku 673 syrský uprchlík KALLINIKOS Z HELIOPOLE. Podle jiných názorů je recept na řecký oheň

mnohem starší má pocházet ze slavné Alexandrijské knihovny.

Řecký oheň několikrát prokázal svou děsivou účinnost.

Roku 678 pomocí něj dokázali málo početní obránci Konstantinopole ubránit své město před

několikanásobnou přesilou arabských útočníků. Stejná situace se opakovala i při dalším arabském útoku v letech 717 až 718, kdy díky řeckému ohni lehla popelem část posádek lodí Saracénské flotily, nebo při nájezdu vojska

kyjevského knížete Igora na Konstantinopol roku 941. Podle některých záznamů se totiž řecký oheň dal uhasit pouze octem nebo močí, a hořel velmi spalujícím žářem. Z čeho se skládal? To dodnes není jisté, neboť jeho výroba a složení bylo nejpřísněji střeženým státním tajemstvím mocné Byzance. Silná Byzantská říše s pomocí tekutého ohně vyhrála množství pozemních i námořních bitev. Avšak roku 1453 čelila Konstantinopol tak silnému útoku tureckých vojsk, že jeho obráncům nepomohla ani tato tajná zbraň. Po dobytí města Turky tak zaniká nejen Byzantská říše, ale navždy se ztrácí i znalost tajemné receptury řeckého ohně. Přes mnohé pokusy nebyla nikdy zcela odhalena...

(Autor textu: Jiří Glac, VII. ročník)

ZALUŠTI SI!

2. WINTER RIDDLES

Match the questions to the answers.

1. Where does a snowman keep his money?
2. What do you call an old snowman?
3. What do snowmen wear on their heads?
4. How does a snowman get to work?
5. Why don't mountains get cold in the winter?
6. How do snowmen greet each other?
7. What do you call a snowman on in-line skates?

A snowmobile!

Ice to meet you!

By icicle.

They wear snow caps.

In a snow bank.

Ice caps.

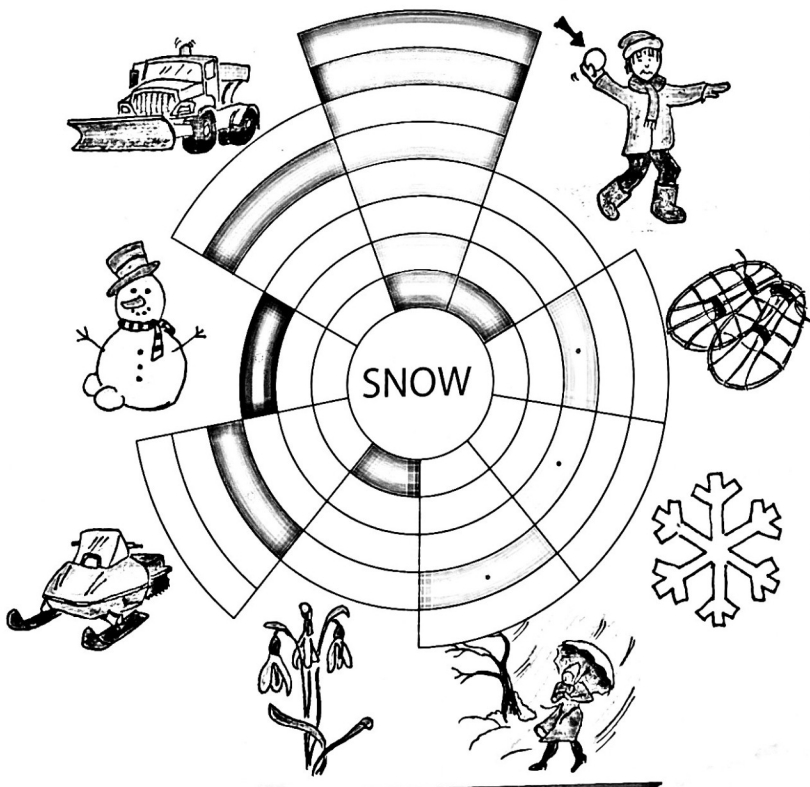
Water.

Zajděte k paní
učitelce Vlaškové
pro odměnu!

PUZZLES & SNOW

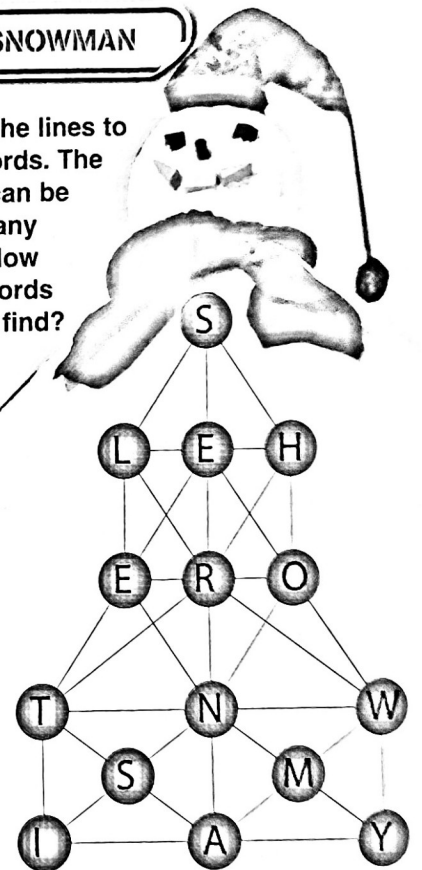
1. RINGS

How many words with "snow" do you know? Fill in the rings. What can you read in the coloured boxes?

2. SNOWMAN

Follow the lines to form words. The letters can be used many times. How many words did you find?

Hotovo?